

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **L. C. K.,** zastoupeného JUDr. Františkem Váchou, advokátem se sídlem Praha 8, Zenklova 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2004, č. j. 46 Az 499/2003 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 2. 2003, č. j. OAM-10194/VL-07-P17-2001. Tímto rozhodnutím mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobce nenaplnil žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu, a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

Konkrétně namítá, že krajský soud pochybil, když nevěnoval dostatečnou pozornost tvrzení stěžovatele o tom, že je jeho život, jako dlužníka, ve Vietnamu ohrožen. Toto jeho tvrzení pak nehodnotil ve vztahu k možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel si je vědom, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, ale přesto se domnívá, že mu azyl měl být udělen. Dále poukazuje na to, že ze zpráv o dodržování lidských práv ve Vietnamu a informací ČTK je zřejmý rozdíl mezi formální zákonností a skutečným postupem státních orgánů a bezpečnostních složek. Tento stav vytváří příznivé podmínky pro korupční jednání a rozvoj stínové ekonomiky, která je pod kontrolou mafie. Stěžovatel dále uvádí, že není schopen splácet svůj dluh a v případě návratu do Vietnamu by byl proto v ohrožení života. Hodnocení krajského soudu je tak nesprávné. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek Krajského soudu v Praze i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. - nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Namítá, že soud pochybil, když nehodnotil stěžovatelovy důvody v kontextu s možností udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a rovněž pokud neshledal důvodnou námitku stěžovatele, že v případě návratu do Vietnamu je ohrožen na životě.

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 15. 10. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém uvedl, že má ve Vietnamu ekonomické potíže, protože tam nemá práci. Z protokolu o pohovoru k důvodům svého návrhu ze dne 31. 1. 2003 vyplynulo, že stěžovatel o azyl požádal z ekonomických důvodů a také proto, že chtěl legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 2. 2003 stěžovateli azyl neudělil, a to podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu

a rovněž vyslovil, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Proti tomu podal stěžovatel žalobu, kde namítal, že mu ve Vietnamu vyhrožuje jeho věřitel smrtí. Podle stěžovatele je nesporné, že život dlužníka ve Vietnamu, který není schopen svůj dluh zaplatit, je ohrožen. Krajský soud žalobu zamítl s tím, že stěžovatel neuvedl žádný azylově relevantní důvod, neboť strach z věřitele nelze za takový důvod považovat.

Pokud stěžovatel namítá, že krajský soud pochybil, když nehodnotil jeho důvody v kontextu s možností udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, nemůže s ním Nejvyšší správní soud souhlasit.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel v průběhu správního řízení i řízení před soudem nikdy neuvedl, že by byl ve Vietnamu z jakéhokoliv důvodu pronásledován, ani že má obavu z pronásledování z důvodů uvedených pod písmenem b) citovaného ustanovení. Naopak tvrdil, že důvodem pro odchod z Vietnamu byly ekonomické problémy; v žalobě pak zmiňoval především strach ze svého věřitele. Nejvyšší správní soud již opakovaně uvedl, že ekonomické problémy žadatele v zemi původu a ani potíže žadatele se soukromými osobami, zejména za situace, kdy se nedomáhal pomoci u příslušných státních orgánů, nejsou důvodem pro udělení azylu (viz. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 a ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68). Žalovaný ani krajský soud tak nepochybily, když shledaly, že stěžovatelem uváděné důvody, nejsou důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Ustanovení § 14 zákona o azylu umožňuje udělení azylu za situace, kdy v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, a to v případě hodném zvláštního zřetele. Stěžovatel o udělení azylu z humanitárních důvodů nepožádal a ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele neuvedl, správní orgán proto tuto možnost vážil jen z obecného hlediska, když vycházel z tvrzení o důvodech azylu. V žalobě pak stěžovatel nenamítal, že správní orgán měl pochybit při hodnocení podmínek pro udělení azylu z humanitárního důvodu, pouze uváděl, že se obává o svůj život v případě návratu do Vietnamu, neboť mu vyhrožuje jeho věřitel smrtí. Jeho žalobní námitka tak nebyla ve vztahu k rozhodnutí žalovaného dostatečně konkrétní na to, aby ji bylo možno posoudit i v kontextu s možností udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Krajský soud zkoumající zákonnost správního rozhodnutí v mezích žaloby (§ 75 odst. 2, s. ř. s.) tedy nebyl povinen zkoumat soulad se zákonem tam, kde to stěžovatel nepožadoval. I kdyby však stěžovatel již v žalobě namítal, že mu měl být udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, nemohl by mu krajský soud přisvědčit, neboť udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je zcela věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu tak nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem a nedopustil se správní libovůle.

Stěžovatel rovněž namítá, že krajský soud pochybil. když neshledal důvodnou jeho námitku, že v případě návratu do Vietnamu je ohrožen na životě. Jak již je však uvedeno výše, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že tuto obavu stěžovatele nelze považovat za důvod pro udělení azylu. Nad rámec soudního přezkumu lze také uvést, že i pokud jde o vyslovení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu (jejíž přezkum však stěžovatel v žalobě ani kasační stížnosti nepožadoval), není stěžovatelův strach z věřitele důvodem pro vyslovení této překážky, neboť stěžovatelův strach o život nepramení z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení [jak požaduje § 91 odst. 1 písm. a) zákona o azylu], nýbrž ze skutečnosti, že si od soukromé osoby půjčil peníze, které jí nevrátil. Krajský soud v Praze tak postupoval v souladu se zákonem, když stěžovatelovu žalobu zamítl.

Pokud jde o námitku týkající se poměrů ve Vietnamu, tak k té nemůže zdejší soud přihlížet, neboť ji stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti a podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 2. 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu